

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ &
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΩΝ
ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 104 33
Πληροφορίες: Ι.Κοντελέ, Ε.Σωτηρίου, Ε.Χατζηχαραλάμπους,
Α. Συρταριώτης
Τηλέφωνο: 2132161514, -1161, -1623

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 27 / 9 / 2024

Αρ. Πρωτ. Δ1β, Γ1γ/Γ.ΦΑΥ9(2024)/οικ.51548

ΠΡΟΣ:
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΘΕΜΑ: Μήνας ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού - Οκτώβριος 2024: Δράσεις ενημέρωσης από τις Υγειονομικές Περιφέρειες στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Φώφη Γεννηματά»

Σχετικά:

1. Ο ν. 3329/2005, (Α΄ 81), «Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύει.
2. Ο ν. 4675/2020, (τ.Α΄ 54 – 11.3.2020), «Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας - ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις».
3. Το π.δ. 121/2017 (Α΄148), «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει.
4. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-25
5. Η υπ΄ αριθ. 27866/2022, (Β΄2459) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, «Ειδικότερα θέματα υλοποίησης της Δράσης για τη δημόσια υγεία 'Προληπτικές διαγνωστικές εξετάσεις μαστογραφίας κατά του καρκίνου του μαστού'», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οι Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του εορτασμού του Μήνα ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού που είναι ο Οκτώβριος 2024, σας ενημερώνουμε τα ακόλουθα:

Α. Καρκίνος του μαστού

Ο καρκίνος του μαστού αποτελεί μία από τις πρώτες αιτίες απώλειας ζωής στις γυναίκες παγκοσμίως. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 2022, 2.3 εκατομμύρια γυναίκες διαγνώστηκαν με καρκίνο του μαστού, ενώ σημειώθηκαν 670.000

θάνατοι. Υπολογίζεται ότι 1 στις 12 γυναίκες θα διαγνωστεί με καρκίνο του μαστού στη ζωή της¹.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το European Cancer Information System της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2022 εντοπίστηκαν 20.730 νέες περιπτώσεις καρκίνου στην ηλικιακή ομάδα 25-79 ετών, με το 35.4% να αναφέρεται στον καρκίνο του μαστού².

Οι κυριότεροι παράγοντες που σχετίζονται με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου του μαστού είναι η ηλικία, το αυξημένο σωματικό βάρος, η επιβλαβής χρήση αλκοόλ, το οικογενειακό ιστορικό καρκίνου του μαστού, το ιστορικό έκθεσης σε ακτινοβολία, το ιστορικό αναπαραγωγικής υγείας (ηλικία εμμηναρχής και ηλικία εγκυμοσύνης), το κάπνισμα και η χρήση ορμονικής θεραπείας. Εντούτοις, περίπου οι μισές γυναίκες που θα εμφανίσουν καρκίνο δεν παρουσιάζουν κανέναν άλλο παράγοντα κινδύνου πέρα από το φύλο και την ηλικία (άνω των 40 ετών)¹.

Οι θεραπευτικές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού εξαρτώνται από τον τύπο του καρκίνου και το στάδιο εξέλιξης του. Όμως, όσο πιο έγκαιρα γίνει η διάγνωση και ξεκινήσει η θεραπεία, τόσο πιο πιθανή είναι η πλήρης ανάρρωση της γυναίκας που νοσεί από καρκίνο του μαστού. Το ποσοστό πενταετούς επιβίωσης φτάνει το 99% για τις περιπτώσεις διάγνωσης καρκίνου του μαστού σε πρώιμα στάδια¹. Για το λόγο αυτό, ο προσυμπτωματικός έλεγχος για την έγκαιρη διάγνωση θεωρείται ένα από τα χρησιμότερα εργαλεία για την μείωση της θνησιμότητας από καρκίνο του μαστού.

B. Προσυμπτωματικός Έλεγχος

Ο προσυμπτωματικός έλεγχος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δευτερογενούς πρόληψης και ορίζεται ως «το σύνολο των μέτρων που οδηγεί στην έγκαιρη ανίχνευση και κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση ώστε να ελεγχθεί η νόσος και να μειωθεί η αναπηρία εξαιτίας αυτής». Συνεπώς, ο προσυμπτωματικός έλεγχος για την έγκαιρη διάγνωση συχνών μορφών καρκίνων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση των δεικτών της θνησιμότητας που είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί.

Υπάρχουν τρεις μέθοδοι προσυμπτωματικού ελέγχου του καρκίνου του μαστού:

- 1) Αυτοεξέταση του μαστού
- 2) Κλινική εξέταση του μαστού
- 3) Μαστογραφία

Οι συστάσεις για τον προσυμπτωματικό έλεγχο του καρκίνου του μαστού προτρέπουν για μαστογραφία στις γυναίκες ηλικίας 50-69 ετών και την προτείνουν σε εκείνες που είναι ηλικίας 45-74 ετών.

---

¹ World Health Organization (2024). Breast Cancer Fact Sheets. Διαθέσιμο σε: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/breast-cancer>

² European Commission. ECIS – European Cancer Information System. Estimates of cancer incidence and mortality in 2022. Διαθέσιμο σε: <https://ecis.jrc.ec.europa.eu/en>

Γ. Πρόγραμμα Προσυμπτωματικού Ελέγχου του καρκίνου του μαστού «Φώφη Γεννηματά»

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Δημόσιας Υγείας (Ν.4675/2020, σχετ.2) και ειδικότερα του [Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία](#) (σχετ.4), προβλέπεται η υλοποίηση του **Εθνικού Προγράμματος Προσυμπτωματικού Ελέγχου (ΕΠΠΕ)**, στο οποίο εμπεριέχονται δράσεις πρόληψης, συμπεριλαμβανομένης και της καθιέρωσης προληπτικών διαγνωστικών εξετάσεων των πολιτών για τον καρκίνο του μαστού (**Πρόγραμμα Φώφη Γεννηματά**). Οι δωρεάν εξετάσεις που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα είναι οι εξής:

- Εξέταση Ψηφιακής Μαστογραφίας για όλες τις γυναίκες-δικαιούχους.
- Υπερηχογράφημα (σε περίπτωση ευρήματος ή ανάγκης περαιτέρω διερεύνησης).
- Κλινική εξέταση (σε περίπτωση ευρήματος).

Δικαιούχοι της Δράσης είναι οι γυναίκες Ελληνικής υπηκοότητας και οι γυναίκες πολίτες τρίτων χωρών που παραμένουν νόμιμα στην Ελληνική επικράτεια. Οι ωφελούμενες απαραίτητο είναι να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

- α) να ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των σαράντα πέντε (45) έως εβδομήντα τεσσάρων (74) ετών,
- β) να φέρουν Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.),
- γ) να μην έχουν διενεργήσει τις ίδιες διαγνωστικές εξετάσεις τους τελευταίους δώδεκα (12) ημερολογιακούς μήνες,
- δ) να μην έχουν νοσήσει από καρκίνο του μαστού εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών.

Για την καλύτερη ενημέρωση των δικαιούχων και του πληθυσμού για το πρόγραμμα, έχει δημιουργηθεί ιστότοπος (<https://mastografia.gov.gr/>), όπου βρίσκονται διαθέσιμες όλες οι σχετικές πληροφορίες (είδος παρεχόμενων εξετάσεων, Συνεργαζόμενα Κέντρα Διενέργειας Εξετάσεων, διαδικασία πραγματοποίησης εξετάσεων κ.ά.).

Έως σήμερα (Σεπτέμβριος 2024), έχουν πραγματοποιηθεί 410.000 Μαστογραφίες μέσω του Προγράμματος «Φ. Γεννηματά» και έχουν διαγνωστεί εγκαίρως 26.000 γυναίκες, έχοντας έτσι τη δυνατότητα να προχωρήσουν άμεσα στη θεραπεία τους.

Οι διαγνωστικές εξετάσεις και η κλινική εξέταση που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται σε δημόσιες ή ιδιωτικές Μονάδες Υγείας ενώ οι δαπάνες βαρύνουν το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του Υπουργείου Υγείας και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Με την **υπ' αριθ. 27866/17-5-2022 (Β' 2459) Κοινή Υπουργική Απόφαση** (σχετ.5), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εξειδικεύονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος. Αρμόδια για τον συντονισμό και την εποπτεία του προγράμματος, είναι η **Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και**

Αρμόδιος Φορέας υλοποίησης ο Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

Δ. Μήνας ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού – Οκτώβριος 2024

Ο μήνας Οκτώβριος έχει καθιερωθεί ως μήνας ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για τον καρκίνο του μαστού. Για το σκοπό αυτό, οι αρμόδιες Υπηρεσίες των Υγειονομικών Περιφερειών καλούνται να μεριμνήσουν για τη διοργάνωση **δράσεων και παρεμβάσεων ενημέρωσης** που θα προάγουν τα μηνύματα της πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου του μαστού. Πιο συγκεκριμένα, προτείνονται ενδεικτικά οι ακόλουθες δράσεις:

- Ορισμός, στις δημόσιες δομές Π.Φ.Υ (Κέντρα Υγείας, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία) και στις Τοπικές Ομάδες Υγείας (Τ. ΟΜ.Υ.), επαγγελματιών υγείας που θα ενημερώνουν τους προσερχόμενους/-νές στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης τους από τις δομές / υπηρεσίες, αναφορικά με το Πρόγραμμα «Φ. Γεννηματά».
Για τις ανάγκες προβολής και ενημέρωσης προτείνεται να εκτυπωθεί banner ή/και αφίσες του Προγράμματος (από το ψηφιακό υλικό που έχει αποσταλεί στις Υ.Πε) στα σημεία ενημέρωσης. Ταυτόχρονα, και εφόσον υπάρχει η δυνατότητα, συστήνεται να προβάλλονται τα ενημερωτικά σποτ του προγράμματος σε οθόνες στις αίθουσες αναμονής.
- Διοργάνωση δράσεων σε κεντρικούς Δήμους / πόλεις της περιφέρειας ευθύνης εκάστης Υ.Πε (π.χ. κεντρική πλατεία μεγάλης πόλης, πεζοδρόμους, πάρκα κτλ.), στην οποία θα αναρτηθούν τα σχετικά banner και επαγγελματίες υγείας θα ενημερώνουν το κοινό αναφορικά με το Πρόγραμμα «Φ. Γεννηματά». Συστήνεται η χρήση οπτικοακουστικού υλικού (σποτ) εφόσον είναι εφικτό.
- Διοργάνωση διαδικτυακών ενημερωτικών εκδηλώσεων από επαγγελματίες υγείας που θα ενημερώνουν τους συμμετέχοντες σχετικά με τον καρκίνο του μαστού γενικότερα, αλλά και για το Πρόγραμμα «Φ. Γεννηματά». Προκειμένου να διαδοθεί στο κοινό, το ενημερωτικό υλικό του Προγράμματος να αναρτηθεί στους ιστότοπους των Υ.Πε. και στους χώρους αναμονής πριν την πραγματοποίησή της.
- Ανάρτηση του ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού του Προγράμματος στους ιστότοπους των Υ.Πε. αλλά και των δομών Π.Φ.Υ. που υπάγονται ή εποπτεύονται (νοσοκομεία) σε αυτές.
- Έκδοση δελτίου τύπου από κάθε Υ.Πε. αναφορικά με την ημέρα της δράσης ενημέρωσης (4-5 ημέρες πριν την διεξαγωγή της δράσης), το οποίο θα σταλεί στα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης για γνωστοποίηση της δράσης στο τοπικό πληθυσμό.

Παρακαλούνται οι αρμόδιες Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Υ.Πε. να συγκεντρώσουν τις προγραμματιζόμενες, από την κάθε μονάδα υγείας ή Υπηρεσία αρμοδιότητας τους, δράσεις και να τις αποστείλουν εγκαίρως στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος (ddy_b@moh.gov.gr).

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας)**ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:**

1. Όλες οι Υγειονομικές Περιφέρειες της χώρας
  - Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας (με την παράκληση να προωθηθεί στα νοσοκομεία και κέντρα υγείας της εποπτείας σας)
2. Όλες οι Περιφερειακές Ενότητες της χώρας
  - Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, Κατεχάκη 56, ΤΚ 115 25, Αθήνα
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, Σωκράτους 111 ΤΚ 41336, Λάρισα
3. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, Β. Ηπείρου 20 ΤΚ 45445, Ιωάννινα
4. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου, Ν. Εθνική Οδός Πατρών – Αθηνών 158, ΤΚ 26442, Πάτρα
5. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, Καθ. Ρωσίδα 11, ΤΚ 54008, Θεσσαλονίκη
6. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2-8, ΤΚ 18538 Πειραιάς
7. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης, Πλ. Κουντουριώτη, ΤΚ 71202, Ηράκλειο
8. ΕΟΔΥ, Γραφ. κ. Προέδρου, Αγράφων 3-5, ΤΚ 15123, Μαρούσι
9. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, Πλουτάρχου 3 και Υψηλάντους, ΤΚ 19675, Αθήνα
10. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας ΕΣΥ, Λ.Αλεξάνδρας 215, ΤΚ 11523, Αθήνα
11. Σύλλογος Επιστημόνων Μαιών – Μαιευτών Αθήνας, Αρ. Παππά 2, 11521 Αθήνα
12. Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας (ΠΣΕΥ), 3^{ης} Σεπτεμβρίου 19, 10432 Αθήνα
13. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.), Βασ. Σοφίας 47, 10676 Αθήνα
14. Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας, Πλ. Εργατικών Κατοικιών, 151 24 Μαρούσι
15. Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Π.Φ.Υ., Αριστοτέλους 28, 10433 Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Αναπληρώτριας Υπουργού
3. Γρ. Γεν. Γραμματέως Δημόσιας Υγείας
4. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
5. Γρ. Γεν. Δ/τριας Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής
6. Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος - Τμήμα Β΄
7. Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας Νοσηλευτικών Μονάδων και Εποπτευόμενων Φορέων
8. Δ/νση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας – Τμήμα Γ

#τοραντεβουμου

**-Μην ξεχάσεις,
σήμερα έχουμε σινεμά.**

**-Το έχω στο πρόγραμμα,
αμέσως μετά το
ραντεβού μου.**

ΔΩΡΕΑΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

απλά < δωρεάν > γρήγορα

mastografia.gov.gr

#τοραντεβουμου

**-Μαμά, θα διαβάσουμε
μαζί μαθηματικά;**

**-Σήμερα έχω το
ραντεβού μου.
Διάβασε και θα τα
δούμε μαζί μετά.**

ΔΩΡΕΑΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

απλά < δωρεάν > γρήγορα

mastografia.gov.gr

mastografia.gov.gr

Τι είναι η ψηφιακή μαστογραφία και γιατί είναι σημαντική;

ΔΩΡΕΑΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

απλά < δωρεάν > γρήγορα